

informační bulletin koordinačního centra o.f.

S POLEČNĚ PROHLÁŠENÍ ÚSTŘEDNÍ OBČANSKÉ A ÚSTŘEDNÍ PROVĚRKOVÉ KOMISE PŘI FMV

Ústřední občanská komise spolu s Ústřední prověřkovou komisí, zřízenou rozkazem federálního ministra vnitra ze dne 28.2. 1990, považují za nutné učinit toto prohlášení:

Obě komise s politováním konstatují, že jejich dosavadní čtyřtýdenní činnost snižovala neodpovídající úsilí, které obě komise vyvíjejí. Příčiny tohoto znepokojivého a potenciálně i nebezpečného stavu spatřují členové komise ve skutečnosti, že federální ministr vnitra je dosud obklopen řadou vedoucích funkcionářů ministerstva vnitra z doby před 17. listopadem loňského roku, kteří se jej snaží ovlivnit, blokují a filtrují tok informací, vystupují v roli rádců a brzdí výměnu zdiskreditovaných osobností minulého režimu stoupenci pluralitní demokracie. Za těchto okolností Ústřední prověřková komise jen s nesmírnými obtížemi získává za členy nižších prověřkových komisí stávající příslušníky SNB, protože títo se netají svými obavami z represí se strany na ministerstvu dosud sloužících vysoce postavených představitelů někdejšího represivního aparátu z dob vlády jedné strany.

Obě komise jsou bohužel nuceny prohlásit, že pokud se federální ministr vnitra rázně a beze zbytku nezbaví mocenské skupiny z někdejší nomenklatury, která dosud působí v jeho bezprostřední blízkosti, bude práce komisí při FMV a v příímé návaznosti i práce všech komisí na nižších úrovních jen zcela formální a neúčinná. Členové komisí se obávají, že jejich práce by mohla být zneužita k maskovanému pokusu o zvrácení vývoje započatého něžnou revolucí, který by v bezpečnostním sboru mohl vytvořit situaci shodnou s obdobím před únorovým pučem z roku 1948. Za tohoto stavu věcí se obě komise, společně odpovědně před veřejností za očistu SNB, nemohou zaručit za zdárný výsledek své práce.

V Praze dne 30. března 1990

N Á V Š T Ě V A A M E R I C K Ý C H P O L I T I K Ů

[VIA, 30.3.] Zahraniční oddělení KC OF navštívila včera skupina představitelů Asociace bývalých členů Kongresu USA v čele s výkonným tajemníkem Jed Johnsonem, kterou přijal zástupce vedoucího zahraniční komise KC OF dr. Pavel Bratinka.

Američané se zajímali o problematiku blízkící se volební kampaně a o to, jak by mohli OF pomoci. Dotazovali se na konkrétní materiální požadavky OF. Uvedli, že jsou ochotni zprostředkovat finanční podporu volební kampaně a upozornili na to, že existují i méně seriózní nadace a že je nutné důkladně prostudovat podmínky, za jakých jsou tyto organizace ochotny poskytnout pomoc. Obě strany se dohodly, že nejlepším řešením bude zaslat případným sponzorům dopis s konkrétními požadavky.

Dr. Bratinka byl pozván do Spojených států na další jednání s představiteli asociace, které se má uskutečnit v polovině dubna. Američtí politici se nabídli, že mohou formálně sledovat průběh parlamentních voleb a dále přednesli návrh na zřízení Institutu pro demokracii pro střední a východní Evropu v Praze.

Z P R Á V A O Z A S E D Ā N Í S N Ě M U K C O F D N E 3 1. B Ř E Z N A (dokončení z minulého čísla)

O politické komisí

O příštím předsedovi politické komise (dříve jím byl Václav Benda, který odešel spolu s Křesťansko-dem.stranou) i o zastoupení stran v ní se vedla delší diskuse. O slovo se hlásili představitelé stran, kteří v ní mají doposud jen pozorovatelský statut, jako třeba Radikální strana, Československá strana měst a venkova, Rómská občanská iniciativa apod.

Nakonec bylo navrženo a schváleno, aby o složení politické komise rozhodla Rada KC OF.

K otázkám volební kampaně

Zprávu o organizačních věcech spjatých s volební kampaní podal Ivan Rynda. Byla vytvořena volební komise, zabývající se výhradně přípravou voleb (viz adresář KCOF). Jejím úkolem bude mimo jiné:

- koordinovat televizní natáčení v krajích a okresech (mimo centrálních šotů)
- shromažďovat itineráře předvolebních akcí (plesů, koncertů, shromáždění apod.) a zajišťovat na nich účast populárních osobností a centrálních kandidátů

Daniel Kroupa připomněl, aby se na volební komisi obracely okresní OF s každým dobrým nápadem, který by se dal v kampani uplatnit. Kromě toho by bylo dobré informovat o každém nezvyklém postupu volebních protivníků.

O financování kampaně referoval a na četné dotazy odpovídal Michal Orlík. Nejvíce zajímala účastníky otázka placených volebních manžerů. Proti původnímu plánu budou řízeni přímo okresy a placeni z paušálu, který budou okresy z centra dostávat (bude se jednat o neúčelovou částku 10-15 tisíc zhruba po 14 dnech). Umožní to lépe ovlivňovat jejich činnost a v případě, že se neosvědčí, je i vyměnit. Manažerů budou zaměstnáni buď ve formě pracovního poměru na dobu určitou, refundace nebo dočasného uvolnění pro potřeby kampaně. Smlouva bude platná prozatím do červnových voleb a podle toho, jak se osvědčí, i podle finanční situace OF se s nimi bude počítat i do voleb komunálních. M.Orlík apeloval na okresní centra, aby svými prostředky maximálně šetřila a aby každý výdaj i příjem z dobrovolných darů dostatečně dokladovala. Kromě toho by si měla najít zdroje vlastních příjmů a zajistit prodej a distribuci materiálů odávaných z centra.

O formování volební kampaně informoval sněm Ivan Gabal. Občanské fórum pravděpodobně brzo ztratí vysílání v TV i rozhlas, na druhé straně bude situace kompenzována tím, že se týdeník Fórum dočasně stane deníkem. Mělo by však být tvrdým (a to hlavně k sobě), náročným a kritickým listem s vlastní tvář a charakterem. (Při této příležitosti požádal účastníky šéfredaktor Fóra J. Stern ml., aby mu pomohli doplnit síť okresních dopisovatelů).

Co se týče čtyřhodinového vysílání v TV a rozhlasu; je zformován tým, který pracuje na koncepci televizních vstupů. (Bude to asi 10 bloků po 10 min., 70 po 1 min a zbytek pětiminutových.) Podobný tým se vytváří i v rozhlasu. Volební manažerů i kandidátů projdou kvalitním školením, výjezdové skupiny budou posíleny o experty v oblasti ekonomiky a volebního zákona.

První celonárodní akcí bude majáles na 1. máje - kulturní program je třeba dostat do ulic. V Plzni budou 5. - 6. května probíhat velké oslavy osvobození americkou armádou.

Vlastní volební kampaně začne 28.4., její forma bude ještě prodiskutována a bude vedena v souladu s VPN. Je třeba zdůraznit, že OF a VPN jsou hlavní síly garantující jednotu republiky.

Hlavní aspekty volební kampaně by měly být:

- občanský profil hnutí
- pozitivní přístup ke klíčovým problémům společnosti
- odpovědnost a střízlivost tezí a myšlenek

OF by se nemělo nechat strhávat do konfrontací s ostatními stranami, takový postup se ani nedá po 40 dnů volební kampaně vydržet.

Návštěva představitelů KAN

Ze svého prvního setkání přišli sněm pozdravit zástupci KANu ing. Sojček a pan Hybler. Informovali o zdařilém průběhu tohoto setkání, na kterém vyslovili svou bezvýhradnou podporu OF. Zdůraznili, že je třeba postavit jednotnou frontu proti snahám KSC zopakovat Unor.

Sněm přijal zástupce KANu s velkými sympatiemi. Společně byl zformulován pozdravný dopis Václavu Havlovi, který svými myšlenkami obě hnutí inspiroval.

O kolegiích KC OF

O potřebě vytvářet na všech úrovních kolegia KC OF hovořil Libor Prudký. Měla by působit ve směru propojení místních a profesních OF, což se nyní ukazuje jako velmi důležité. Představa by byla vytvářet asi dvacetičlenné skupiny ze zástupců OF a lidí, kteří z OF odešli do jiných funkcí. Scházela by se pravidelně nejlépe 1x týdně a o své činnosti by informovala Radu KC OF.

Jejich hlavním cílem by mělo být:

- provázet činnost místních OF a OF vytvářejících se na pracovištích
- ověřovat postupy těchto OF
- spolupracovat při volební kampani

Vyskytly se i námitky, že takto formálně svázaná představa je zbytečná a že stejného účelu se dá dosáhnout spontánně.

Ivan Fišera však zdůraznil, že jsou zatím velmi dobré zkušenosti s činností pražského Kolegia, ve kterém jsou i někteří členové vlády vzešlí z OF. Kolegium řeší velmi závažné problémy, vyslovuje se například i k nově schvalovaným zákonům apod.

K dalším projednávaným problémům jako jsou navrhované zemědělské zákony a poskytnutí možnosti krajanům žijícím v zahraničí zúčastnit se voleb byla odhlasována stanoviska, která jsou zformulována v Usnesení (bod č. 2 a 10.).

O budoucnosti OF

V diskusi několikrát naléhali zástupci různých okresů, aby se KC OF vyjádřilo k otázce podoby Občanského fóra po volbách. Je nutné si to ujasnit a pracovat s touto koncepcí i ve volební kampani. Bylo by dobré jednoznačně říci, že OF je hnutí, které bude nadále žít i po volbách. K těmto podnětům se rozproudila diskuse, kterou posléze shrnul Ivan Fišera. Je nutné se k tomuto problému jasně vyjádřit. OF bude nadále pokračovat jako široké společenské hnutí, které bude vytvářet prostor pro komunikaci mezi veřejností a správnými orgány. OF by ani nemohlo proklamovat program do budoucnosti, kdyby připoustělo, že po volbách zanikne. Své poslání musí nést nadále. Je to i mravní závazek vůči těm, kteří do práce v OF vložili velkou část svého života. OF bude nadále žít jako významný demokratický politický trend.

Ve volební kampani by mělo oslovit široké spektrum obyvatelstva. S tím souvisí i další věc. Měli bychom poprosit lidi pracující v OF, aby odložili své spory, nerozvířovali konflikty a pomáhali udržet uvnitř fóra klid a konstruktivní atmosféru. Volební kampaň bude potřebovat velké soustředění i velké nasazení nás všech.

B U D E Z A S T A V E N A V Ý S T A V B A K O K S O V N Y ?

[VIA, 23.3.] Včera vydalo Krajské koordinační centrum Občanského fóra v Ostravě stanovisko k výstavbě Nového závodu ostravsko-karvinských koksoven ve Stonavě, které bylo vypracováno na základě výsledků jednání u kulatého stolu, jež se konalo 10. března v Ostravě.

Ve stanovisku se uvádí, že další pokračování výstavby Nového závodu OKK ve Stonavě je z ekologických, ekonomických i politických důvodů nepřijatelné.

Možnosti současné technologie ani dovezené licence nezaručí dostatečnou eliminaci úniku škodlivých emisí do ovzduší a do vodní sítě. Charakter závodu i jeho lokalizace na silně poddolovaném území bude znamenat mimořádné ekologické ohrožení přílehlých oblastí u nás i na polském území, kde žije asi 200 tisíc obyvatel.

Komplikovaný průběh výstavby (staví se již od roku 1976 a na plnou kapacitu by měl závod naběhnout až v roce 1999), nevyjasněnost sortimentu výroby a struktury vývozu, nepřiznivý vývoj efektivnosti vývozu koksu a enormní nároky na dovoz stávků do popředí otázku ekonomiky investice. Projektované náklady na tuto investici dosáhly 8,3 mld. Kčs, reálné odhady jsou za hranicí 10 mld. Kčs. Blokováním investičních prostředků pro NZ OKK nemohly být mj. instalována odlučovací zařízení na okolních závodech OKD. Návržnost investice dosahuje v neoptimálnějším případě 24 let při životnosti koksovny 20 let - dle rozborů z konce roku 1989. Prognóza výroby koksu v Báňských koksovnách nebere v potaz ani zamýšlené strukturální změny, ale naopak dojde ke zvýšení na 3 656 tisíc tun koksu v roce 2000 oproti 2 715 tisíc tun v roce 1990.

Z těchto důvodů žádá KKC OF Ostrava ve svém stanovisku okamžité zastavení tohoto gigantického projektu a neprodlené zahájení přípravných prací na vhodném vytípaném náhradním výrobním programu, který by zabezpečoval náležitou efektivnost a rentabilitu dosud vynaložených prostředků (přibližně 700 mil.

Kčs) na přípravu území a zařízení stavenišť, a navrhuje vytvoření nezávislé komise odborníků se širokými pravomocemi, neboť přístup investora nedává záruky žádoucí efektivity a životaschopnosti náhradního řešení.

Poznámka redakce:

Od tohoto čísla začínáme přetiskovat v našem věstníku jednotlivá hesla ze *Slovníku politického myšlení* Rogera Scrutona v překladu P.Pitharta. Kniha vyšla česky v samizdatové edici *delta* (nezaměňovat s Deltou – převlekiem vydavatelství ÚV KSC) roku 1969 v Praze.

Považujeme zde za nutné zdůraznit, že přetiskování výňatků z knihy předního britského konzervativního myslitele a publicisty v oficiálním věstníku OF není v žádném případě projevem naší stranickosti a že jakékoli snahy vyvozovat z toho politické závěry by byly zcela neopodstatněné. Na knize nás nejvíce zaujalo to, že jednotlivé pojmy vysvětluje stručně, jasně, přesně a zejména – je-li to v politice vůbec možné – zcela objektivně a nestranně.

Hlavní důvody, proč jsme pro oživení INFORA zvolili právě tuto knihu, jsou však dva: jedním je živý a vzhledem k tématu neobyčejně čtivý styl, druhým pak to, že objasnění základních politických pojmů a jejich vyprošťování zpod nejrůznějších mýtických nánosů je tím, v čem má celá naše společnost největší dluhy.

SVOBODA (liberty) Ačkoli je v angličtině "liberty" (latinský kořen) synonymní s "freedom" (saský kořen), způsobují právní a historické asociace, které jsou s tímto pojmem spojovány, že se o něm mluví v různých souvislostech a že nabývá různých významů. Teorie svobody je teorií »svobody politické«
lépe si to však ujasníme, ukážeme-li nejdříve na následujících případech, jak se tohoto pojmu v minulosti užívalo:

i) Svoboda (liberty) a svobody (liberties), "Svobody poddaných" Spojeného království nejsou zaručeny žádnou kodifikací (tj. zákonem v našem smyslu, právní normou schválenou Parlamentem – takovéto normy bývají v právu Spojeného království dosud spíše výjimkou – pozn.překl.), jsou ale omezeny v obecně platné zásadě (která je sama zryklostí, jež je tu od nepaměti), že každý může dělat co chce, pokud mu v tom nebrání nějaké právo, a že bránil mu v tom bez právního důvodu je krivdou buď z hlediska občanského nebo trestního práva, což samo o sobě odůvodňuje podání žaloby. Čas od času se objevují pokusy kodifikovat "svobody poddaného" Spojeného království (od Magny Charty z roku 1215 až k Act of Settlement z roku 1701) poskytl celou škálu »práv (oprávnění), z nichž se některé staly součástí Bill of Rights (Listiny práv), jež je součástí americké ústavy; pomohly rovněž dodat právní závaznosti názoru, že »přirozená práva jsou právem Spojeného království respektována (viz. také »svobody).

ii) Svoboda (liberty) a svévolé (licences). S pomocí pojmů, které už (ovšem problematicky) Locke, se často ad hoc odlišuje svoboda od svévolé. Svoboda je v tomto smyslu nezbytnou podmínkou doručení lidské bytosti, zatímco svévolé postáje u lidské degenereci. Postihnout tento rozdíl intuitivně je snadné: bránit mi, abych vycházel z vlastního domu je porušením mé svobody, ale

i nadále snaží se nejrůznější intelektuální zaujatosti postihnout tento rozdíl rovněž teoreticky. Jak svoboda, tak svévolé spočívá v rozlišení sféry povoleného (nebo v odstranění možnosti přinucení), ale intuitivně tušíme, že jednou je takové rozlišení správné, jindy nikoliv. Kdybychom však nedokázali Mci víc než jen *to*, stalo by se veškeré vzrání svobody – lhostejno zda se snaže ospravedlnit určitý právní kodex nebo stvrdit platné lidské hodnoty – bezobsažným, prázdňým. Ve vypracování teorie tohoto rozdílu nejspíše pokročíme zjištěním, že svoboda znamená svolení dělat, co mám právo dělat, zatímco svévolé je svolení dělat něco, proti čemu se někdo jiný může ohradit tvrzením, že má právo na to, abych to nedělal. To posouvá tuto diskusi do teorie práv (oprávnění) a dále odůvodňuje přesvědčení, že o tom, co je svoboda, nelze uvažovat, aniž bychom uvažovali o tom, co je »spravedlnost.

iii) Svoboda a hodnota. Zaslouže-li si svoboda ono místo, které jí už ze zvyku v politických doktrínách přisuzujeme, pak musí být možné ukázat, že je hodnotou, a to buď jako nezbytný prostředek k etickému jednání, nebo jako cíl takového jednání. Někteří filosofové (zejména »Řečníci) tvrdili, že svoboda se hodnotou stává spojením s lidskou »autonomií, která je nezbytnou (a podle Kanta postačující) podmínkou etického jednání. Jedním z nejzávažnějších problémů politické filosofie je spojit svobodu, tak jak je ztotožňována se svobodami zmíněnými v (i), s autonomií, tak jak ji vymezuje teorie o povaze »racionálního jednání.

iv) Svoboda a přinucení. Někteří myslitelé tvrdí, že pojem svoboda nedává smysl bez pojmu přinucení, neboť bez přinucení nelze vychovat bytost, zatímco si svobody vztáha jako hodnoty. Tuto otázku, která poukazuje k dalšímu složitému problému politické filosofie, probíráme pod hesl...